

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนใน
เขตพื้นที่การศึกษา
School-Based Management of schools in
Nakhon Ratchasima Secondary Education Service Area

วรวัฒน์ ไยระย้า¹ วิวัฒน์ ตู้งำรงค์²

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทหาระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน และ 2) เปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนใน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน เป็นวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ ครูโรงเรียนใน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ปีการศึกษา 2564 จำนวน 4,338 คน นำมาคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 221 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างโดยทดสอบที วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษา พบว่า 1) ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล รองลงไป คือ ด้านการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารตนเอง 2) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนใน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การบริหารโรงเรียน , โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน

¹ นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

² อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Abstract

The research purposes were (1) to search the school-based management of schools in Nakhon Ratchasima Secondary Education Service Area; and (2) to compare the school-based management of schools under the jurisdiction of Nakhon Ratchasima Secondary Education Service Area according to the teacher opinion, classified by work experience. This research was the quantitative research. The population was the 4,338 school teachers under the jurisdiction of Nakhon Ratchasima Secondary Education Service Area Office. The sample group consisted of 221 teachers, determined by the Krejcie & Morgan table, and selected by the simple sampling method. The research instrument was the questionnaire with reliability .92. The data analysis statistics were the frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance.

The research findings were: (1) the school-based management level of schools found the overall was at high level. When each aspect consideration found all aspects were at high level; the highest mean was the checks and balances aspect, followed by the aspect of returning the power to provide education to the people aspect, and the lowest mean was the self-management aspect; and (2) the school-based management level of schools found the teachers with different work different had the opinion on school-based management of schools under the jurisdiction of Nakhon Ratchasima Secondary Education Service Area Office were different at statistical significance level .05

Keywords : school management, school-based

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษา มีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพจำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจ และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมซึ่งสอดคล้องและเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งจัดให้มีระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยมีเอกภาพเชิงนโยบาย และมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่ เขตพื้นที่การศึกษา และสถาบันการศึกษา ดังปรากฏในบทบัญญัติ มาตรา 39 ที่ว่า “มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ไปยัง

คณะกรรมการและสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาใน เขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง” การกระจายอำนาจดังกล่าวจะทำให้สถานศึกษา มีความคล่องตัว อิสระในการบริหารจัดการเป็นไปตามหลักการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM)

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นรูปแบบการบริหารที่มีการกระจายอำนาจการบริหารจากส่วนกลางหรือ เขตพื้นที่การศึกษาไปยังสถานศึกษาโดยตรง ให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จมีความเป็นอิสระและคล่องตัวในการตัดสินใจในการบริหารในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของสถานศึกษา ทั้งด้านหลักสูตร ด้านงบประมาณ การบริหารบุคคลและการบริหารทั่วไป เป็นการบริหารจัดการที่เป็นไปตามความต้องการของโรงเรียน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษาในการใช้อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ดำเนินการแก้ปัญหาและจัดกิจกรรมการศึกษา นำรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปใช้และปรับปรุงพัฒนาจนเป็นลักษณะของตนเอง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะทำการศึกษารื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนและพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุดตามเป้าหมายหลัก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อหาระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ตามความคิดเห็นของครู
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนใน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนใน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา แตกต่างกัน

ขอบ เขตการวิจัย

1. ขอบ เขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนของโรงเรียนใน สำนักงาน เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ตามแนวคิดของเอกสารประกอบการพัฒนาหลักสูตร พัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษา

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, น.82-84) ซึ่งใช้หลักในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 5 หลักการ ดังนี้ 1) ด้านหลักการกระจายอำนาจ 2) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 3) ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน 4) ด้านหลักการบริหารด้วยตนเอง 5) ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

2. ขอบ เขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปีการศึกษา 2564 จำนวน 4,338 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปีการศึกษา 2564 จำนวน 4,338 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ตามกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 221 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง มีสาระสำคัญแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามแนวคิดของเอกสารประกอบการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ สำหรับผู้บริหารการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, น.82-84) มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scales)

การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ของการศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของโรงเรียน

2. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง ตามขอบข่ายและเนื้อหาที่กำหนด มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ตามวิธีของ ลิเคิร์ท (Likert type) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 102)

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษาโดยใช้วิธีหาค่า Index of Item Objective congruency (IOC) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปไว้จัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

5. นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือและเสนอขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

6. นำแบบสอบถามที่แก้ไข ปรับปรุงเสร็จเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนใน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

7. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ผลการวิเคราะห์การทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้ศึกษาได้ขอหนังสือการขอเก็บข้อมูลจากวิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนในสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเอง ตามวันเวลาที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าต่างๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล

2. นำแบบสอบถามลงรหัส เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3. นำคะแนนที่ได้บันทึกลงเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ตามรายการดังนี้

3.1 วิเคราะห์ระดับการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนใน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 103)

3.2 เปรียบเทียบการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนใน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษาโดยใช้วิธีหาค่า Index of Item Objective. Congruence (IOC)

2.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนใน เขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนใน เขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยภาพรวม

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการกระจายอำนาจ	3.83	0.34	3.83	0.34	มาก	4
2. ด้านการมีส่วนร่วม	3.86	0.33	3.86	0.33	มาก	3
3. ด้านการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน	3.87	0.32	3.87	0.32	มาก	2
4. ด้านการบริหารตนเอง	3.78	0.29	3.78	0.29	มาก	5
5. ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล	3.87	0.28	3.87	0.28	มาก	1
รวม	3.84	0.19	3.84	0.19	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียน ใน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.84, S.D. = 0.19) เมื่อ พิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล ($\bar{X}$ = 3.87, S.D. = 0.28) รองลงมาคือ การคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน ($\bar{X}$ = 3.87, S.D. = 0.32) ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{X}$ = 3.86, S.D. = 0.33) และด้านการบริหารตนเอง ($\bar{X}$ = 3.78, S.D. = 0.29) เป็นอันดับสุดท้าย

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนใน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนใน สำนักงาน เขตพื้นที่
การศึกษา ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์ใน
การทำงาน

การบริหารโดยใช้โรงเรียน เป็นฐาน	ต่ำกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		t	P
	N = 116		N = 105			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการกระจายอำนาจ	3.89	0.33	3.76	0.34	2.70	.01*
2. ด้านการมีส่วนร่วม	3.94	0.32	3.77	0.33	3.76	.00*
3. ด้านการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ ประชาชน	3.97	0.33	3.76	0.27	5.20	.00*
4. ด้านการบริหารตนเอง	3.80	0.29	3.77	0.29	0.79	.43
5. ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล	3.94	0.26	3.80	0.29	3.67	.00*
รวม	3.91	0.17	3.77	0.19	5.45	.00*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็น
ฐานของโรงเรียนใน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการคืน
อำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารตนเอง ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนใน สำนักงาน เขตพื้นที่
การศึกษา พบว่า

1. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะภายหลังจากที่ประเทศ
ไทยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.
2545 เป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษา ที่นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ในเวลาต่อมา ได้
ก่อให้เกิดกระแสการตื่นตัวครั้งใหญ่ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เปิด
โอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการศึกษามากขึ้น ผู้บริหาร
สถานศึกษา และครูผู้สอน จึงเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในด้านการบริหารจัดการศึกษา มีการบริหาร

จัดการตามความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษา โดยอาศัยคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ได้ร่วมกันวางแผน (Plan) ร่วมตัดสินใจดำเนินการ (Doing) ร่วมกันตรวจสอบ (Checking) และร่วมกันประเมินและปรับปรุง (Action) โดยมุ่งหวังเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อคุณภาพและมาตรฐานของผู้เรียนเป็นประการสำคัญ รั้งรับนโยบายและแนวปฏิบัติต่างๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง มีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปยังผู้ปฏิบัติโดยตรง มีการจัดการอบรม สัมมนา และจากการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนในด้านต่างๆ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามหลักการ 5 หลักการ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน ด้านหลักการบริหารตนเอง และด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คเชนทร์ กลางโคตร, (2552 : 70) ที่ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย พบว่า สภาพการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ วัชรพล สุดสายเนตร, (2556) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า ทำให้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลหรือมีประสบการณ์มากกว่าในด้านพฤติกรรมและชีวิตจิตใจ ทำให้บุคคลสามารถใช้ความคิดจินตนาการ วิเคราะห์ คาดคะเน นึกถึงภาพรวม มีความคิดรวบยอด และกำหนดกฎเกณฑ์ของสิ่งต่างๆ ได้ถูกต้อง ชัดเจนมากกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ โภคสวัสดิ์, (2555) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 ตามความคิดเห็นของครู พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของไวญุฒิ กุพันธ์, (2556) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 3 พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อสภาพการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
  - 1.1 โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายยืดหยุ่นเหมาะสมกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน
  - 1.2 โรงเรียนควรใช้ทรัพยากรบุคคลในชุมชนจัดการศึกษา
  - 1.3 โรงเรียนควรมีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาจากแหล่งต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป
ควรศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านการตรวจสอบและถ่วงดุลของโรงเรียนใน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). เอกสารประกอบการพัฒนา หลักสูตรผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ สำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. นครปฐม : พิมพ์โดยสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.
- คเชนทร์ กลางโคตร. (2555). สภาพและปัญหาการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ณรงค์ โภคสวัสดิ์. (2555). สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วัชรพล สุตสายเนตร. (2556). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไวยวุฒิ กุพันธ์. (2556). สภาพการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏหนองคาย.